

Motion till riksdagen 2006/07: MJ316

av **Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v)**

Miljömålet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med ett konkret förslag på ett nytt miljömål, Begränsad miljöpåverkan i andra länder.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att regeringen bör verka för att initiera multilaterala förhandlingar för ett internationellt bindande avtal rörande företags ansvar för en globalt hållbar utveckling samt utreda hur företagets ansvar för en hållbar utveckling kan stärkas med konkreta mål och regelbunden uppföljning.

Sveriges miljöpåverkan i andra länder

Sveriges miljöpåverkan i andra länder blir allt större. Utvecklingen går mot att allt fler varor importeras och en mindre andel utgörs av inhemsk produktion. Detta gör att Sveriges indirekta miljöpåverkan i andra länder tilltar. Sverige bidrar på så sätt indirekt till utsläpp och markanvändning i andra delar av världen. Som exempel kan nämnas import av palmolja och soja. Odlingen av dessa båda grödor tar växande ytor i anspråk, vilket bidrar till skövling av regnskog i Sydostasien och Sydamerika. Soja används framförallt som djurfoder och palmolja som tillsats i livsmedel och som biobränsle.

De främsta orsakerna till biotopförstörelse, som till exempel skogsskövling, är timmeravverkning, jordbruk, boskapsskötsel och anläggning av plantager. Sveriges miljöpåverkan i andra länder handlar också om utsläpp av kemikalier och föroreningar till luft och vatten som sker som en följd av vår konsumtion.

Fel! Okänt namn på

Rättvist miljöutrymme

Vänsterpartiets miljöpolitik grundar sig på principen om rättvist miljöutrymme, det vill säga att jordens begränsade resurser ska vara rättvist fördelade mellan alla människor inom ramarna för naturens långsiktiga bärkraft. Med alla människor avses både nu levande och framtida generationer.

Fortfarande är fördelningen av jordens begränsade resurser mycket snedvriden. Människor i den rika delen av världen använder långt mer resurser än vad som är långsiktigt hållbart. Många tillväxtstarka ekonomier i syd ökar successivt sin användning av naturresurser medan flera länder i Afrika istället har minskat sin förbrukning per capita de senaste 30 åren.

För att åstadkomma en fördelning enligt principen om rättvist miljöutrymme krävs att länder i den rika världen går före och visar att det går att kombinera en radikal miljöpolitik med god välfärd. Här har Sverige en viktig roll.

Miljömålen och avsaknaden av en internationell dimension

Miljömålen är ett föredömligt sätt att organisera miljöarbetet. Genom ”back-casting” skapas målbilder och en struktur för uppföljning fördelad på olika myndigheter. Själva styrkan i miljömålsarbetet är att det finns en tydlig målbild och en bra uppföljning med årliga rapporteringar.

Men en stor brist i miljömålen är att de missar en aspekt: Sveriges miljöpåverkan i andra länder. Det är inte tillräckligt att som i miljömålen enbart åtgärda de miljöproblem som ryms inom Sveriges gränser. Vi har också ett ansvar att minimera vår miljöpåverkan i andra delar av världen. I Miljömålsrådets senaste årliga utvärdering av miljömålen, deFacto 2006, konstateras att ett en tredjedel av utsläppen som de svenska hushållen ger upphov till uppstår utanför Sverige i samband med produktion och transporter av varor som vi transporterar.

I Miljömålsrådets fördjupade utvärdering av miljömålen från 2004 konstateras:

De nationella miljö kvalitetsmålen tar inte hänsyn till Sveriges miljöpåverkan i andra länder. När produktionen av varor och livsmedel förflyttas till andra delar av världen flyttas också den miljöpåverkan produktionen innebär till dessa länder. Även vår konsumtion av importerade varor ger en indirekt miljöpåverkan i andra länder.

Vidare har Miljömålsrådet konstaterat att ett långsiktigt arbete bör initieras för att klargöra hur varor och tjänster som importeras påverkar miljön. Denna aspekt på miljömålen belyses även i Miljöförbundet Jordens Vänners rapport ”Det saknade miljömålet” från 2004.

Nytt miljömål: Begränsad miljöpåverkan i andra länder

Hittills har arbetet med hållbara konsumtions- och produktionsmönster inte haft någon tydlig uppföljning i likhet med den som finns inom ramen för miljömålen. Ett första viktigt steg för att få en tydligare målbild och bättre uppföljning är att införa ett nytt miljömål med syfte att minska Sveriges miljöpåverkan i andra länder.

Vänsterpartiet anser att regeringen ska återkomma med ett konkret förslag på ett nytt miljömål, "Begränsad miljöpåverkan i andra länder". Detta ska ges regeringen till känna.

Givetvis ska det, liksom för andra miljömål, utformas delmål för att nå miljömålet. Delmålen ska bland annat omfatta hur den offentliga upphandlingen ska kunna bli en pådrivande faktor för att minska Sveriges miljöpåverkan i andra länder. Bankers och andra finansiella institutioners roll är också viktig. Genom att ställa krav på hållbara investeringar minskas effekten av miljöskadliga projekt i andra länder.

Svenska företags ansvar ska stärkas. Ett sätt är att skapa bindande överenskommelser med skogs- och livsmedelssektorn. Sverige ska verka för att initiera multilaterala förhandlingar för ett internationellt bindande avtal rörande företags ansvar för en globalt hållbar utveckling. Regeringen ska utreda hur företagets ansvar för en hållbar utveckling kan stärkas med konkreta mål och regelbunden uppföljning. Detta ska ges regeringen till känna.

Stockholm den 29 oktober 2006

Wivi-Anne Johansson (v)

Ulla Andersson (v)

Egon Frid (v)

Peter Pedersen (v)

Marie Engström (v)

Jacob Johnson (v)